

Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

> Retouradres Postbus 20101 2500 EC Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

**Directoraat-generaal voor
Energie, Telecom en Markten**

Directie Energie en
Duurzaamheid

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 30
2594 AV Den Haag

Postadres

Postbus 20101
2500 EC Den Haag

Factuuradres

Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/eleni

Datum 14 juni 2011

Betreft Beantwoording vragen over het bericht 'Windmolens, als stroombron'

Geachte voorzitter,

Hierbij zend ik u antwoorden op de vragen over windenergie, die zijn gesteld door het lid Van Bommel (PVV) en mij werden toegestuurd op 8 april jl. onder nummer 2011Z07429.

Ons kenmerk

ETM/ED / 11074185

Uw kenmerk

2011Z07429

Bijlage(n)

1

1

Bent u bekend met het artikel "Windmolens, als stroombron"?

Antwoord

Ja.

2

Deelt u de mening dat de bouw en plaatsing van een windmolen evenveel kost als een windmolen in anderhalf jaar produceert? Zo nee, kunt u gemotiveerd aangeven waarom niet?

Antwoord

Nee, ik deel die mening niet.

Ik verwijs u daartoe naar de reactie die ik gaf op vraag 3 van de serie schriftelijke vragen die u mij toezond op 9 maart jl., onder nummer 2011Z04765.

Aanvullend is op te merken dat windturbines in Nederland vooral in kustgebieden staan, daardoor relatief hoge bedrijfstijden hebben met als gevolg dat ze gemiddeld waarschijnlijk dichter zitten bij de productie van enkele maanden dan van een jaar.

3

Klopt het dat de meedraaiende reserves bij windmolens uitsluitend draaien op gas, omdat kolencentrales niet geschikt zijn om snelle variaties op te vangen? Zo ja, kunt u aangeven hoeveel gas er jaarlijks nodig is om alle windmolens draaiende te houden en wat de kosten hiervoor zijn?

Antwoord

Het is geen juiste voorstelling van zaken dat bij de stroomvoorziening in ons land reservevermogen wordt ingezet op basis van gas (of een andere brandstof) om windmolens draaiende te houden.

Het is wel dagelijkse werkelijkheid dat voor het opvangen van de variaties van windenergie de flexibiliteit van thermische (fossiele) centrales wordt gebruikt, zoals dat gebeurt voor het opvangen van de variaties in de vraag naar elektriciteit. Het is echter niet zo dat voor elke windmolen een centrale onbelast meedraait in afwachting van het moment dat deze moet opregelen.

De thermische centrales gebruiken de flexibiliteit in het vermogensbereik vooral rondom bedrijf in vollast, dat wil zeggen bij maximale bedrijfsvoering. Ik illustreer dit met een voorbeeld dat aansluit bij de beantwoording van soortgelijke vragen van vorig jaar (2009Z25178).

Een centrale van 300 MW draait op 100% vermogen als het aanbod wind toeneemt met 100 MW. De centrale regelt terug naar 200 MW, 66,7% van vollastbedrijf. Valt het windvermogen weg, dan regelt de centrale weer op naar 100%. Het rendement van de centrale neemt bij dit deellastbedrijf iets af, waardoor bij 33,3% windaanbod (100 MW) de CO₂-uitstoot niet daalt met 33,3%, maar met 31,6%. Er wordt geen gas gebruikt om de windmolens draaiende te houden. De fijnregeling van vraag en aanbod geschiedt met reeds draaiende centrales, wat een snelle en soepele regeling mogelijk maakt met weinig efficiencyverlies.

4

Hebt u de bereidheid om met de auteurs van het stuk "Windmolens, als stroombron" om tafel te gaan zitten en met hen van gedachten te wisselen over windenergie? Zo nee, kunt u gemotiveerd aangeven waarom niet?

Antwoord

De auteurs zijn welkom voor een gesprek in het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie met mijn medewerkers die bij het onderwerp betrokken zijn.

5

Hoe rijmt u de uitspraak van de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, die recent stelde dat er geen windmolens gebouwd mogen worden in Natura 2000-gebieden en de provincie Noord-Holland die vindt dat tegen betaling windmolens gebouwd mogen worden in de nationale landschappen, rijksbufferzones, Natura 2000-gebieden en gebieden die onderdeel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS)? Deelt u deze mening? Zo ja, kunt u er bij de provincie Noord-Holland op aandringen om de plannen te herzien als het gaat om het bouwen van windmolens in nationale landschappen, Rijksbufferzones, Natura 2000 en EHS gebieden?

Antwoord

De gedachte dat de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu de genoemde uitspraak gedaan zou hebben, moet op een misverstand berusten.

Er is geen beleid dat generiek verbiedt om windturbines te bouwen in bepaalde natuurgebieden, met uitzondering van het pkb-gebied van de Waddenzee (parlementair geaccepteerd beleid van Derde Nota Waddenzee). De mogelijkheden om windturbines toe te staan in gebieden met een bepaalde status als natuurgebied of landschapsgebied hangen af van het daarvoor geldende beleid of de wettelijke bescherming.

Kort samengevat komt de bescherming van natuurgebieden die behoren tot Natura 2000 of tot de EHS neer op 'neen, tenzij' en die van gebieden met landschappelijke betekenis op 'ja, mits'. In de Nota Ruimte staan de meeste van de beschermingsregimes nader beschreven.

Voor Natura 2000-gebieden geldt dat windturbines waarvan tevoren vaststaat of bij passende beoordeling komt vast te staan dat ze geen significante gevolgen kunnen hebben voor de instandhoudingsdoelen van die gebieden, kunnen worden toegestaan dan wel vergund.

In sommige provincies worden aan vergunningen voor windturbineparken leges gekoppeld voor de financiering van maatregelen ten gunste van landschap, natuur en recreatie. Ook uit de toelating van windturbines in de EHS kan de verplichting tot compenserende maatregelen voortvloeien (beschreven in door de rijksoverheid in 2009 vastgestelde 'Spelregels EHS'). Ik onthoud mij op dit moment van een standpunt over de beleidsontwikkeling die op dit punt gaande is in de provincie Noord-Holland. Ook het nieuwe college-akkoord is op dit punt van belang. De in de vraag gewekte suggestie, dat in deze provincie tegen betaling windturbines mogen worden gebouwd in gebieden waar die bouw van het beschermingsbeleid niet is toegestaan, spreek ik echter tegen.

6

Kunt u een gedetailleerd overzicht geven van alle kosten (zoals subsidies, etc.) die komen kijken bij het windmolenpark Urk ?

Antwoord

Allereerst wil ik verwijzen naar de brief van 17 november 2009 (Tweede Kamer, vergaderjaar 2009–2010, 31 239, nr. 75) waar mijn ambtsvoorganger uitgebreid ingaat op de subsidies voor het Windmolenpark langs de dijken van de Noordoostpolder. De brief beschrijft de totstandkoming van de beschikbaarstelling van het subsidiebedrag van maximaal 880 miljoen euro voor de looptijd van 15 jaar. Daarnaast wordt een investeringssubsidie vanwege het innovatieve karakter van het windpark beschikbaar gesteld van minimaal 104 en maximaal 116 miljoen euro.

Verder komen de initiatiefnemers in aanmerking voor de investeringsaftrekregeling (EIA). Het is vanuit de fiscale wetgeving echter niet toegestaan om hier openbaar gegevens over te verstrekken.

Overigens kent de SDE-subsidie een verrekeningsbeding, de zogeheten MSK-toets. Indien de projecten door gebruik van andere overheidssteun dan de SDE en de EIA, of door een toename van de elektriciteitsprijs, te veel voordeel genieten, dan wordt deze overmaat gekort op de uit te keren SDE-subsidie. Deze toets vindt ongeveer een jaar na realisatie van het project plaats.

7

Kunt u een overzicht geven van alle nog lopende projecten binnen de (oude) Subsidierегeling duurzame energie (SDE) met de bijbehorende bedragen?

Antwoord

Het gevraagde overzicht van alle nog lopende windenergieprojecten binnen de (oude) Stimuleringsregeling duurzame energieproductie (SDE), met bijbehorende bedragen is als bijlage bijgevoegd.

(w.g.) drs. M.J.M. Verhagen
Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie

BIJLAGE

Het overzicht betreft onder vermelding van de plaatsnaam positief beschikte aanvragen voor alle windenergieprojecten uit de jaren 2008, 2009 en 2010. In de SDE ronde 2010 verdeelt Agentschap NL momenteel een restbudget van circa 10 miljoen conform de daarvoor geldende procedure. Ter toelichting: het beschikte bedrag geeft de hoeveelheid subsidie weer die maximaal, verspreid over de vijftienjarige looptijd van het project, uitgekeerd zal worden. De verwachting is dat de uitgaven de komende jaren in werkelijkheid lager zullen uitvallen als gevolg van stijgende elektriciteitsprijzen. Een aanzienlijk deel van de weergegeven projecten is momenteel bovendien in voorbereiding. De aanvragers zullen deze projecten naar verwachting de komende jaren realiseren.

SDE Windprojecten

Wind op land 2008 – positief beschikt

Plaats	Beschikt bedrag
**	1,35
**	0,002
OUDEGA	1,43
OUDEMIRDUM	1,43
SONDEL	1,43
WADDINXVEEN	4,75
OOSTERHOUT	11,88
HEERHUGOWAARD	10,93
OOSTERHOUT NB	7,92
KLOOSTERBUREN	0,07
VIERHUIZEN	0,07
OOSTERHOUT (NB)	3,96
**	0,95
VROUWENPOLDER	4,75
TJERKWERD	4,12
NIEUWDORP	1,43
VROUWEPOLDER	9,50
MIJDRECHT	4,75
WESTERNIELAND	1,35
WIERINGERWAARD	1,27
VIERHUIZEN	0,07
<i>Aantal 21</i>	<i>totaal in mln €: 73,4</i>

Wind op land 2009 – positief beschikt

Plaats	Beschikt bedrag
MARRUM	1,5
ANNA PAULOWNA	1,5
MIDDENMEER	1,5
HULST	0,003
T VELD	4,2
EENRUM	0,2
**	1,5
**	1,5
WIERINGERWERF	10,9
SINT MAARTENSDIJK	16,8
PINGJUM	0,1
SINT PHILIPSLAND	20,9
HEIJNINGEN	1,5
'S HERTOGENBOSCH	4,2
HARLINGEN	1,5
LEMMER / NOORDOOSTPOLDER	544,0
NOORDOOSTPOLDER	117,0
NOORDOOSTPOLDER	214,5
NOORDOOSTPOLDER	253,5
NOORDOOSTPOLDER	156
<i>Aantal: 58</i>	<i>totaal in mln €: 1.352,8</i>

Wind op land 2010 - positief beschikt

Plaats	Beschikt bedrag
ZEGWAARD	16,9
BIDDINGHUIZEN	25,9
DRONTEN	25,9
GIESSENBURG	16,9
COEVORDEN	3,7
WIERINGERWAARD	1,5
ROGGENPLAAT	17,2
OUDKARPEL	4,8
CORNWERD	0,1
WATERLAND	8,6
ALKMAAR	4,3
ALKMAAR	4,3

HEM	1,7
FRANEKER	1,7
MARRUM	1,6
LEIMUIDERBRUG	7,3
HORNHUIZEN	0,1
TILBURG	18,7
**	1,6
ZWOLLE	18,6
UITHUIZEN	1,6
ETTEN-LEUR	28,1
VELSEN	16,9
ZUIDWOLDE	229,4
KLOOSTERBUREN	1,6
LELYSTAD	9,7
DALFSEN	18,6
STARTENHUIZEN	1,6
NIEUWDORP	4,3
WIERINGERWERF	5,6
HARLINGEN	4,9
FRANEKER	1,6
MOLKWERUM	1,6
WIERINGERWERF	9,4
ETTEN-LEUR	28,1
HOUTEN	11,2
**	1,6
ZEEWOLDE	1,6
IT HEIDENSKIP	1,6
WORKUM	1,6
WORKUM	1,6
NIEUWE NIEDORP	1,7
WORKUM	1,6
WORKUM	1,6
VLISSINGEN	16,9
LELYSTAD	3,7
LELYSTAD	11,2
WESTERNIELAND	1,6
RILLAND	9,4
NIEUWDORP	4,7
RILLAND	28,1
LELYSTAD	5,9

LELYSTAD	6,7
LELYSTAD	5,6
BORSELE, NIEUWDORP	5,6
ZEEWOLDE	50,6
LELYSTAD	2,3
NEER-HEIBLOEM	17,2
ZEEWOLDE	3,3
STAD AAN HET HARINGVLIET	18,7
REUSEL	27,9
HOEVEN	28,1
LELYSTAD	11,2
APELDOORN	26,2
ZEEWOLDE	1,5
WETERINGBRUG	4,3
WIERINGERWERF	19,5
NIEUWDORP	32,0
EEMSHAVEN	16,0
<i>Aantal: 69</i>	<i>totaal in mln €</i>
	927,0

** geanonimiseerd vanwege art. 10, 2^e lid, onder

Wind op zee – positief beschikt

Plaats	Beschikt bedrag
Noordzee, ca. 80 km ten noorden van Schiermonnikoog	*
Noordzee, idem	*
<i>Aantal: 2</i>	*

* Totaalbedrag voor beide beschikkingen gezamenlijk bedraagt € 4.395,8 mln. Details kunnen niet bekend worden gemaakt omdat de tenderprocedure nog loopt.